

ОЦІНКА РІВНЯ СТАЛОГО ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

ІРТИЩЕВА Інна¹, КРАМАРЕНКО Ірина², ЗАВГОРОДНІЙ Костянтин³

¹ Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
<https://orcid.org/0000-0002-7025-9857>

² Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
<https://orcid.org/0000-0002-0417-0918>

³ ДП «Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова»
<https://orcid.org/0000-0002-7953-3971>

Важливим етапом переходу на інклюзивний розвиток національної економіки є виявлення проблем, що гальмують трансформаційні перетворення. Саме тому, оцінювання рівня сталого інклюзивного розвитку України допомагає визначити поточні проблеми, пов'язані з повноцінним переходом. Для відображення рівня сталого інклюзивного розвитку в окремій країні не має єдиного офіційного визначення або визначаючої організації. Концепція сталого розвитку та індекси, які його вимірюють, є предметом багатьох наукових та дослідницьких робіт. Різні університети, дослідницькі центри та неприбуткові організації можуть розробляти власні індекси сталого розвитку, враховуючи різні фактори та методики вимірювання. Метою статті є оцінювання рівня сталого інклюзивного розвитку України. Досліджено, що на глобальному рівні для оцінки сталого інклюзивного розвитку визначають Індекс сталого розвитку та Індекс інклюзивного розвитку. На підставі аналізу динаміки рейтингу України за даними індексами, доведено наявність певного, проте не значного прогресу, що вимагає подальших зусиль для зміцнення сталого розвитку країни та досягнення більш значущих поліпшень в економічному, соціальному та екологічному вимірах. Визначено, що бойові дії мають тривалий негативний вплив на економічний розвиток, особливо на найбільш вразливі верстви населення. Загрозливим для національної економіки визначено відтік молоді з України та високий рівень відхилень в добробуті населення. Досліджено, що система освіти в Україні показує інклюзивне зростання з високим рівнем можливостей, а показники системи охорони здоров'я та допомоги безробітним відображають соціальний захист. В якості пріоритетів розвитку визначено необхідність покращення професійної підготовки, зниження адміністративного навантаження для бізнесу, розширення фінансування підприємств і боротьбу з корупцією. Частиною загальної національної стратегії визначено розвиток інклюзивної економіки на основі використання інклюзивних бізнес-моделей, що спрямовані на забезпечення соціальної кохезії.

Ключові слова: інклюзивний розвиток, національна економіка, Індекс сталого розвитку, Індекс інклюзивного розвитку, соціальна кохезія.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2023-8-21>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Важливим етапом переходу на інклюзивний розвиток національної економіки є виявлення проблем, що гальмують трансформаційні перетворення. Саме тому, оцінювання рівня сталого інклюзивного розвитку України допомагає визначити поточні проблеми, пов'язані з повноцінним переходом.

Колектив авторів наголошують, що «Інклюзивне зростання економіки є передумовою гуманного розвитку суспільства, бо основою його є економіка максимальної зайнятості і взаємодії усіх суб'єктів. Сучасне громадянське суспільство неможливе без активного залучення всіх членів у різні види діяльності, поваги прав і свобод кожної окремої людини, забезпечення гарантій безпеки і рівноправності. Водночас реалізація концепції інклюзивного розвитку передбачає вимірювання його рівня в країні, аби виявити стримувальні фактори та обмеження, що перешкоджають досягненню стратегічної цілі – інклюзивному економічному розвитку економіки. Це також є вкрай важливим у контексті формування майбутніх стратегічних пріоритетів реформування, вибору державної політики та інструментів» [1].

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Оцінюванню рівня сталого інклюзивного розвитку України, приділено значну увагу вітчизняними вченими, зокрема: Гончарова Н., Смельянов В., Іртищева І., Крамаренко І., Клопов І., Коваленко І., Мельник Ю., Рибінцев В., Лелеченко А., Стегней М., Шевченко Л., Хаустова К., та інші. Для оцінювання рівня сталого інклюзивного розвитку використовують різні міжнародні індекси та рейтинги, що щорічно змінюються під впливом різних факторів. Саме тому, аналіз рівня сталого інклюзивного розвитку України є досить актуальним дослідженням.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є оцінювання рівня сталого інклюзивного розвитку України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для відображення рівня сталого інклюзивного розвитку в окремій країні не має єдиного офіційного визначення або визначаючої організації. Концепція сталого розвитку та індекси, які його вимірюють, є предметом багатьох наукових та дослідницьких робіт. Різні університети, дослідницькі центри та неприбуткові організації можуть розробляти власні індекси сталого розвитку, враховуючи різні фактори та методики вимірювання.

На глобальному рівні для оцінки сталого інклюзивного розвитку Визначають Індекс сталого розвитку (Sustainable Development Index або SDI) [3], який щороку визначається вченими Кембріджського університету та Індекс інклюзивного розвитку, який визначався у 2017 та 2018 роках фахівцями Всесвітнього економічного форуму [4; 5].

Інформацію про Індекс сталого розвитку можливо отримати зі Звіту про сталий розвиток (індекс SDI & Dashboards) – це глобальна оцінка прогресу країн у досягненні Цілей сталого розвитку. Це доповнення до офіційних показників ЦСР і добровільних національних оглядів [3].

Глобальна оцінка Індeksu сталого розвитку допомагає оцінити стан сталого розвитку в Україні та порівняти його з іншими країнами. Враховуючи їх результати, можна виявити сильні і слабкі сторони України щодо сталого розвитку, ідентифікувати пріоритетні напрямки для подальшого вдосконалення, а також розробити ефективні стратегії і політики, спрямовані на досягнення більш стійкого розвитку. Врахування цих індексів є важливим кроком у встановленні міжнародних стандартів та співпраці в глобальному контексті для покращення сталості розвитку країн.

За висновками Звіту про сталий розвиток 2022 [7] (рис. 1) очевидною є необхідність активної міжнародної співпраці, розуміння глобальних викликів та важливості праці над сталим розвитком для покращення якості життя всіх людей та збереження нашої планети.

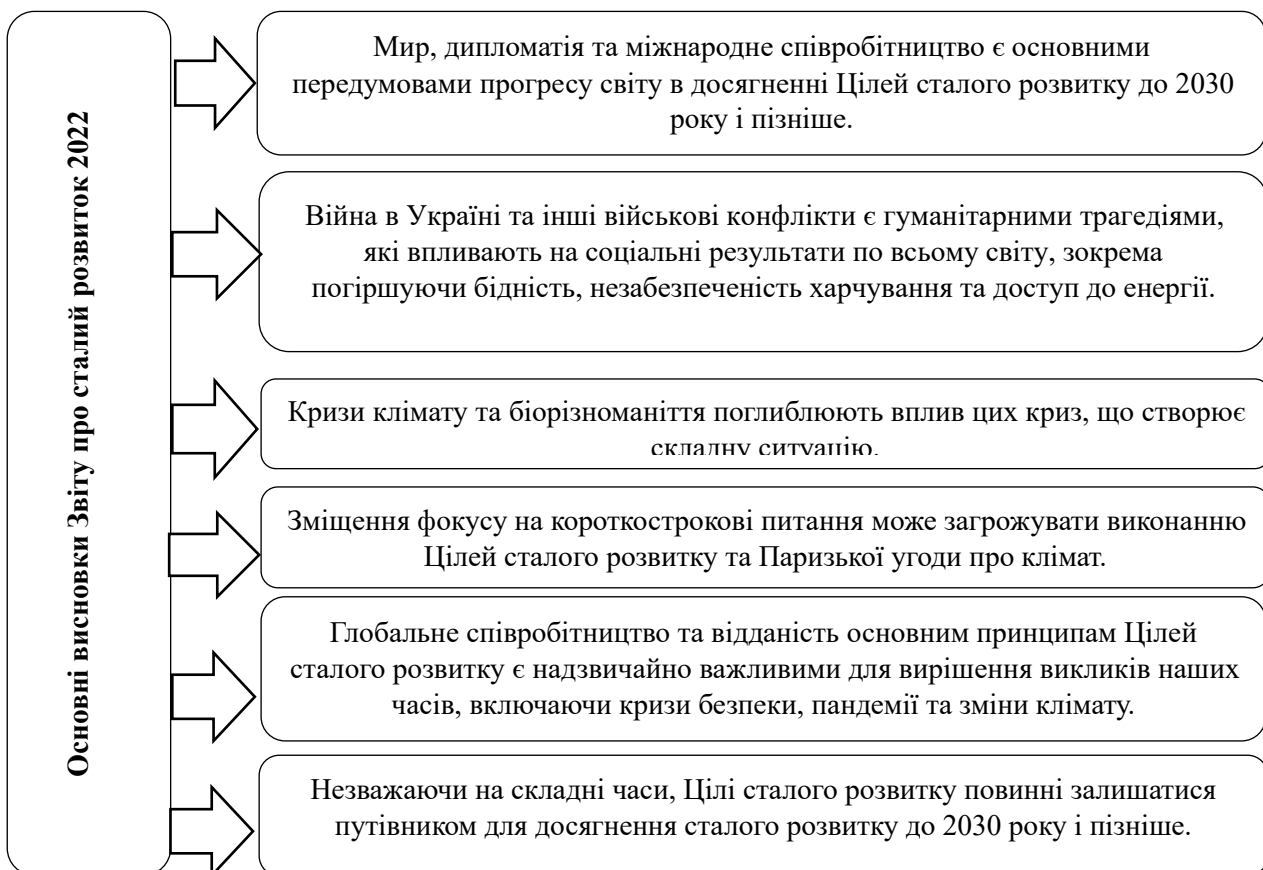

Рис. 1. Основні висновки Звіту про сталий розвиток 2022

Джерело: [7].

Динаміка Індeksu сталого розвитку України за 2015-2022 роки (рис. 2) є свідченням позитивних зрушень у напрямку досягнення Цілей сталого розвитку.

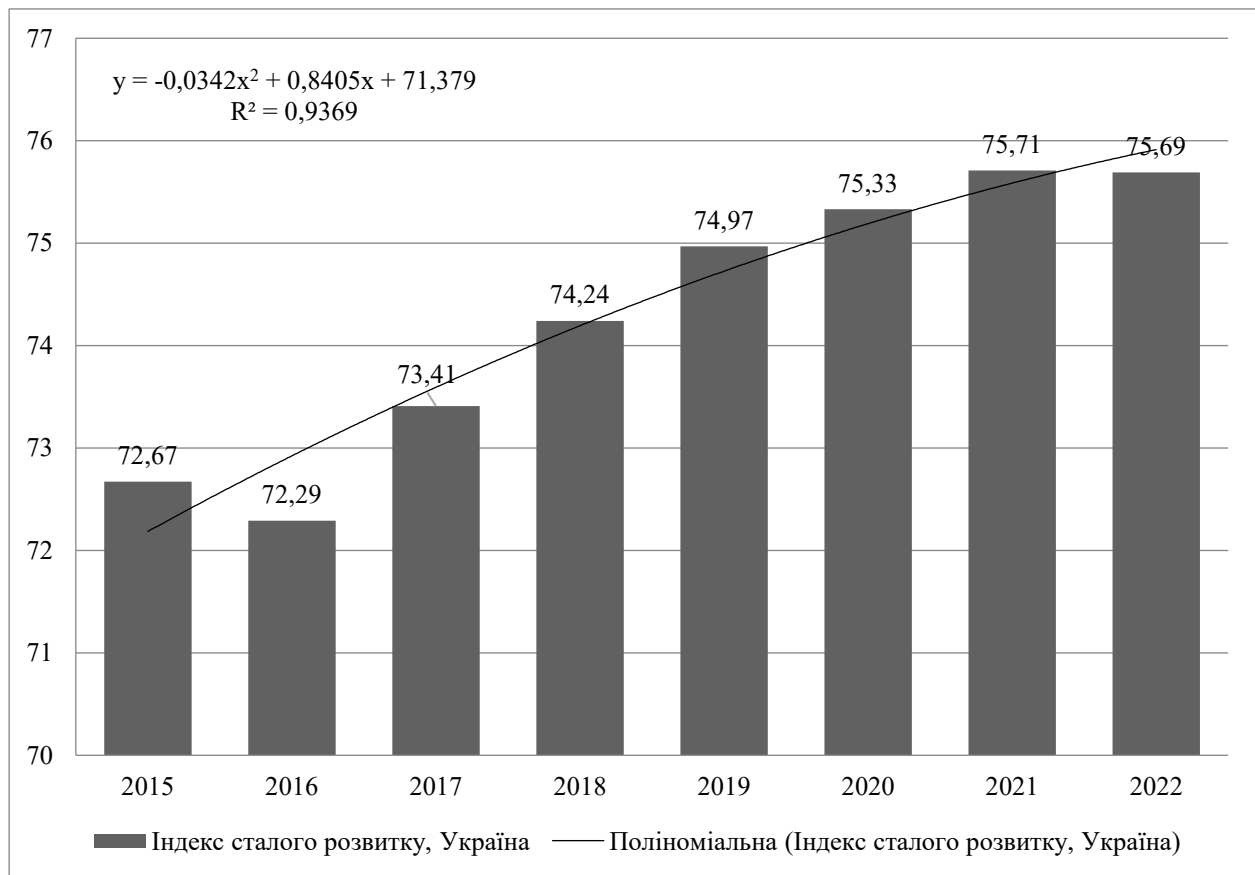

Рис. 2. Динаміка Індексу сталого розвитку України

Джерело: побудовано автором на підставі даних [7].

За 2015-2022 роки Індекс сталого розвитку для України зріс зі значення 72,67 до 75,69, що свідчить про певне поліпшення сталого розвитку країни. Хоча загальний тренд показує зростання, варто відзначити, що ці зміни не є значними і виявляються досить помірними. Індекс сталого розвитку в Україні залишається на відносно стабільному рівні з незначними коливаннями протягом років.

Незважаючи на певне зменшення Індексу сталого розвитку для України у 2022 році, який є роком війни, в цілому вимальовується тенденція зростання, яку можливо описати за допомогою полінома другого порядку із високим рівнем апроксимації ($R^2 = 0,9369$), що дозволяє робити оціночні прогнози для даного показника і прогнозувати поступове зростання Індексу сталого розвитку для України за умови перемоги і відновлення попередніх тенденцій розвитку.

Відомо, що 2021 році Україна посіла 36 місце, а у 2022 році – 37 місце у світовому рейтингу за Індексом сталого розвитку [7].

Загалом, хоча Індекс сталого розвитку України показує деякий прогрес, далі потрібні зусилля для зміцнення сталого розвитку країни та досягнення більш значущих поліпшень в економічному, соціальному та екологічному вимірах.

Саме тому, доцільним є щорічний моніторинг рівня досягнення Цілей сталого розвитку. На сайті Державної служби статистики України щорічно наводять моніторингові звіти «Цілі сталого розвитку: Україна» [9]. Звіти про моніторинг Цілей сталого розвитку є важливим інструментом для оцінки прогресу та визначення пріоритетів в напрямку сталого розвитку країни. Ці звіти допомагають ідентифікувати сильні та слабкі сторони, з'ясувати причини невдач та розробляти стратегії для подальшого розвитку. Вони охоплюють різні аспекти, такі як зменшення бідності, покращення освіти, забезпечення здоров'я та благополуччя, збереження довкілля, гендерна рівність, сталий економічний розвиток тощо. Вони надають уряду, громадськості та міжнародним партнерам інформацію про прогрес та проблеми, що виникають у виконанні Цілей сталого розвитку. Це слугує основою для прийняття рішень, розроблення політик та впровадження заходів з метою досягнення цих цілей.

У 2017 та 2018 роках міжнародною неурядовою організацією Всесвітній економічний форум (англ. World Economic Forum, ВЕФ) визначався Індекс інклюзивного розвитку, який відображає

ступінь поширеності позитивних ефектів економічного зростання на всі верстви населення [10; 11]. Цей індекс був створений з метою оцінки рівня інклюзивного розвитку країн, враховуючи різні аспекти, такі як дохід, рівень життя, рівень освіти, охорона здоров'я, соціальна включеність, людський капітал, рівень інфраструктури та інші. ВЕФ використовував цей індекс для порівняння країн і визначення їхнього прогресу у досягненні інклюзивного розвитку.

Таблиця 1

Індекс інклюзивного розвитку (The Inclusive Development Index) у 2018 р.

Країна	Передова економіка		Країна	Нова економіка, що розвивається	
	Рейтинг	Індекс		Рейтинг	Індекс
Норвегія	1	6,08	Литва	1	4,86
Ісландія	2	6,07	Угорщина	2	4,74
Люксембург	3	6,07	Азербайджан	3	4,69
Швейцарія	4	6,05	Латвія	4	4,67
Данія	5	5,81	Польща	5	4,61
Швеція	6	5,76	Панама	6	4,54
Нідерланди	7	5,61	Хорватія	7	4,48
Ірландія	8	5,44	Україна	49	3,42

Джерело: [11].

У 2017 році Україна посіла 47 місце, а у 2018 році – 49 місце у рейтингу країн світу за Індексом інклюзивного розвитку. Україна потрапляє у групу країн із економікою, що розвивається (табл. 4.3). Така позиція викликана тим, що бойові дії на сході країни мають тривалий негативний вплив на економічний розвиток, особливо на найбідніші верстви населення. Молодь залишає Україну у пошуках кращих умов життя та можливостей особистісного розвитку. Найвищий показник нерівності добробуту є однією з проблем в країні, але рівень нерівності доходів і бідність не є кричущими.

«За показниками Inclusive Growth and Development Index визначено рівень інклюзивного зростання і розвитку України: за останні п'ять років її позиції в рейтингу погіршилися. Країна має один із найвищих рівнів нерівності добробуту серед усіх країн, що розвиваються, але порівняно низький рівень нерівності доходів і бідності. До того ж Україна залишається однією з найбідніших країн Європи за показником середнього добробуту пересічного дорослого. До основних стримувальних чинників інклюзивного зростання в Україні належать такі: внутрішня та зовнішня трудова міграція, тіньова/неформальна зайнятість; обмежені можливості для працевлаштування і отримання доходу, нерівномірний географічний та секторальний (галузевий) розподіл цих можливостей; макроекономічні ризики, значна мінливість макроекономічних змінних, таких як ВВП, інфляція, реальний обмінний курс, процентні ставки, що стримують потік інвестицій у країну або зовсім перешкоджають йому, зменшують можливості формування повної зайнятості; політичні потрясіння й нестабільність, надмірний рівень корупції в державному управлінні, великі масштаби тіньової економіки, відсутність належної правової бази тощо» [13, с. 67].

Система освіти в Україні показує інклюзивне зростання з високим рівнем можливостей для студентів з різних соціально-економічних рівнів. Показники системи охорони здоров'я та допомоги безробітним свідчать про високий рівень соціального захисту, проте існують пріоритети розвитку, такі як покращення професійної підготовки, зниження адміністративного навантаження для бізнесу, розширення фінансування підприємців і боротьба з корупцією.

Основна концепція розвитку для України полягає в інклюзивному сталому зростанні, що забезпечує участь всіх громадян у соціумі. Під інклюзивним сталим зростанням розуміють збалансований розвиток, який бере до уваги економічні, соціальні та екологічні аспекти. Це означає, що економічний розвиток не повинен бути досягнутий за рахунок жертв соціальної справедливості або деградації довкілля. Він має сприяти підвищенню якості життя всього суспільства, забезпечуючи сталі доходи, доступ до якісної освіти, охорони здоров'я, житла та інших базових послуг для всіх громадян. Інклюзивне стале зростання також передбачає розвиток зеленої економіки, де зусилля спрямовані на зменшення викидів шкідливих речовин, використання енергоефективних технологій, захист природних ресурсів та підтримку екологічної стійкості. Отже, інклюзивне стале зростання прагне забезпечити економічний розвиток, що враховує потреби всіх членів суспільства, зберігаючи при цьому екологічну цілісність та соціальну справедливість.

Для досягнення цієї мети необхідно забезпечити рівноправ'я та ефективні можливості для всіх економічних учасників і різних верств суспільства. Уряд має спрямовувати зусилля на

забезпечення рівності у сфері здоров'я, підвищення людського капіталу, досягнення екологічності довкілля, соціального захисту та продовольчої безпеки. Розвиток інклюзивної економіки на основі використання інклюзивних бізнес-моделей є важливим етапом у реалізації системи соціального захисту населення. Інклюзивні бізнес-моделі виглядають як частина загальної національної стратегії, спрямованої на залучення уразливих верств населення до ділової діяльності у різних сферах економіки країни.

Інклюзивні бізнес-моделі відображають підхід до підприємництва, який спрямований на включення уразливих груп населення в економічну діяльність. Даний підхід враховує соціальні, економічні та екологічні аспекти, створюючи можливості для всіх груп суспільства, включаючи тих, хто може бути виключений через своє становище, походження, статус, вік, здібності або інші обставини.

Інклюзивні бізнес-моделі ставлять за мету не тільки здобуття прибутку, але й розв'язання соціальних проблем і забезпечення суспільної користі. Вони пропонують інноваційні підходи до бізнесу, що дозволяють залучати уразливі групи населення як споживачів, працівників або партнерів у виробничому процесі. Це може включати створення робочих місць для людей з обмеженими можливостями, виробництво товарів або послуг, які відповідають потребам уразливих груп, доступність продуктів та послуг для низькодоходних сегментів населення, розвиток мікрофінансування для підтримки малозабезпечених підприємців та багато іншого. Головна ідея інклюзивних бізнес-моделей полягає в тому, щоб забезпечити усім громадянам рівні можливості, використовуючи підприємницький підхід та бізнес-інновації. Це сприяє створенню більш справедливого та стійкого суспільства, де кожен має можливість брати участь у розвитку та отримувати користь.

Інклюзивні бізнес-моделі сприяють покращенню якості життя уразливих груп населення, зменшенню соціальної нерівності, збільшенню доступу до ресурсів і можливостей, а також підтримці сталого розвитку. Ці моделі можуть мати позитивний вплив на громадське здоров'я, освіту, зайнятість, середовище та соціальну кохезію.

Кохезія (від французького *cohesion*) означає злиття, сполучення, єдність. У контексті соціальних відносин, «соціальна кохезія» відображає саме цей зміст - єдність, сплетеність та взаємодія між різними соціальними групами в суспільстві. Соціальна кохезія означає стан гармонії, співпраці та взаємодії між різними соціальними групами в суспільстві. Вона виражається у взаємному розумінні, підтримці, взаємовигідних відносинах та почутті належності до спільного соціального простору. Соціальна кохезія покликана забезпечити відсутність соціальної нерівності, виключення та дискримінації, а також сприяти розбудові справедливого та злагодженого суспільства. Вона сприяє підтримці соціальної стабільності, взаєморозумінню, солідарності та відчуттю приналежності до спільної громади. Соціальна кохезія включає в себе такі аспекти, як економічне зростання, доступ до освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг, можливості для працевлаштування та підприємництва, рівність перед законом, культурне розмаїття та взаємне повагу. Створення соціальної кохезії є важливим завданням для кожного суспільства, оскільки вона сприяє стабільності, розвитку та благополуччю всіх його членів.

Інклюзивні бізнес-моделі сприяють створенню нових ринків, розширенню клієнтської бази та залученню нових інвесторів. Вони виявляються вигідними не лише для уразливих груп, але й для самих підприємств, оскільки сприяють розвитку нових продуктів, послуг та інноваційних рішень.

Інклюзивні бізнес-моделі стають все більш актуальними у сучасному світі, де поняття корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку набувають все більшої ваги. Ці моделі допомагають компаніям встановлювати позитивні взаємини зі споживачами, співробітниками, громадами та іншими зацікавленими сторонами.

Загалом, інклюзивні бізнес-моделі прагнуть досягти синергії між підприємництвом і соціальною відповідальністю, сприяючи стійкому розвитку та створюючи суспільство, де ніхто не залишається позаду.

На сайті Всесвітнього економічного форуму відсутні дані щодо досліджень Індекс інклюзивного розвитку за 2019-2022 роки, що можливо пояснити значними змінами у світовій економіці та соціальних процесах у зв'язку з пандемією COVID-19. Великі зміни в глобальному розвитку, економічній активності та соціальному благополуччі вплинули на показники, що враховуються у розрахунку Індeksu інклюзивного розвитку. Пандемія викликала значні зміни в економічному розвитку, зайнятості, нерівності та інших аспектах життя суспільства. Це вимагає додаткових досліджень та оновлень методології, щоб врахувати нову реальність після пандемії.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Досліджено, що на глобальному рівні для оцінки сталого інклюзивного розвитку визначають Індекс сталого розвитку та Індекс інклюзивного розвитку. На підставі аналізу динаміки рейтингу України за даними індексами, доведено наявність певного, проте не значного прогресу, що вимагає подальших зусиль для зміцнення сталого розвитку країни та досягнення більш значущих поліпшень в економічному, соціальному та екологічному вимірах. Визначено, що бойові дії мають тривалий негативний вплив на економічний розвиток, особливо на найбільш вразливі верстви населення.

Загрозливим для національної економіки визначено відтік молоді з України та високий рівень відхилень в добробуті населення. Досліджено, що система освіти в Україні показує інклюзивне зростання з високим рівнем можливостей, а показники системи охорони здоров'я та допомоги безробітним відображають соціальний захист. В якості пріоритетів розвитку визначено необхідність покращення професійної підготовки, зниження адміністративного навантаження для бізнесу, розширення фінансування підприємців і боротьбу з корупцією. Частиною загальної національної стратегії визначено розвиток інклюзивної економіки на основі використання інклюзивних бізнес-моделей, що спрямовані на забезпечення соціальної кохезії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Дзензелюк К. В. Інтегральна оцінка інклюзивного розвитку в Україні на національному та місцевому рівнях. *Економіка та держава*. 2019. № 6. С. 4–10. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.6.4
2. Irtysheva I., Pavlenko O., Boiko Y., Stehnei M., Kramarenko I., Hryshyna N., Ishchenko O. Evaluation of efficiency of regional public governance in the context of achieving goals of sustainable development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2022. Vol. 44. Issue 4. pp. 497–505.
3. Sustainable Development Report. 2022. URL: <https://dashboards.sdgindex.org/chapters/executive-summary>
4. Інклюзивне зростання та Звіт про розвиток 2017. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf
5. Інклюзивне зростання та Звіт про розвиток 2018. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf
6. Kramarenko I., Irtysheva I., Stehnei M. et al. Socio-economic development in conditions of digital transformations: regional features, strategic analysis, and prospects. *7th International Conference on Mathematics and Computers in Sciences and Industry (MCSI)*. 2022. pp. 175–182.
7. Sustainable Development Report 2022. Rankings. URL: <https://dashboards.sdgindex.org/>
8. Nadtochiy I., Irtysheva I., Krylenko V. et al. Economic Diagnostics of Territorial Development: National Dimension and Experience of EU Countries. *WSEAS Transactions on Environment and Development*. 2022. pp. 486–495.
9. Публікації. Цілі сталого розвитку: Україна. URL: https://ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/publ.htm
10. The Inclusive Growth and Development Report 2017. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf
11. The Inclusive Growth and Development Report 2018. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf
12. Irtysheva I., Boiko Y., Kramarenko I., Voit D., Popadynets N. Efficiency of Decentralization as an Important Instrument of Ukraine's Socio-Economic Development. *IJIEPR*. 2022. Vol. 33 (1). pp. 1–14.
13. Бобух І. М., Щегель С. М. Стратегічні орієнтири економічного зростання України: інклюзивність як ключовий пріоритет. *Вісник НАН України*. 2018. № 7. С. 55–70.

REFERENCES:

1. Yemelyanenko, L. M., Petyukh, V. M., and Dzenzelyuk, K. V. (2019). «Integrated assessment of inclusive development in Ukraine at the national and local levels». *Ekonomika ta derzhava*. no 6, pp. 4–10. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.6.4
2. Irtysheva, I., Pavlenko, O., Boiko, Y., Stehnei, M., Kramarenko, I., Hryshyna, N., and Ishchenko, O. (2022). «Evaluation of efficiency of regional public governance in the context of achieving goals of sustainable development». *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. Vol. 44, issue 4, pp. 497–505.
3. Sustainable Development Report. (2022). Available at: <https://dashboards.sdgindex.org/chapters/executive-summary>

4. Inclusive Growth and Development Report 2017. (2017). Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf
5. Inclusive Growth and Development Report 2018. (2018). Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf
6. Kramarenko, I., Irtyshcheva, I., Stehnei, M., and et al. (2022). «Socio-economic development in conditions of digital transformations: regional features, strategic analysis, and prospects». *7th International Conference on Mathematics and Computers in Sciences and Industry (MCSI)*. pp. 175–182.
7. Sustainable Development Report 2022. (2022). Rankings. Available at: <https://dashboards.sdgindex.org/>
8. Nadtochiy, I., Irtyshcheva, I., Krylenko, V. and et al. (2022). Economic Diagnostics of Territorial Development: National Dimension and Experience of EU Countries. *WSEAS Transactions on Environment and Development*. pp. 486–495.
9. Goals of sustainable development: Ukraine. (2020). Publications. Available at: https://ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/publ.htm
10. The Inclusive Growth and Development Report 2017. (2017). Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf
11. The Inclusive Growth and Development Report 2018. (2018). Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf
12. Irtyshcheva, I., Boiko, Y., Kramarenko, I., Voit, D., and Popadynets, N. (2022). «Efficiency of Decentralization as an Important Instrument of Ukraine’s Socio-Economic Development». *IJIEPR*. Vol. 33 (1), pp. 1–14.
13. Bobukh, I. M., and Shchegel, S. M. (2018). «Strategic guidelines for the economic growth of Ukraine: inclusiveness as a key priority». *Visnyk NAN Ukrainy*. no 7, pp. 55–70.

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF SUSTAINABLE INCLUSIVE DEVELOPMENT IN UKRAINE

IRTYSHCHEVA Inna¹, KRAMARENKO Iryna¹, ZAVGORODNIY Konstantin²

¹ Admiral Makarov National University of Shipbuilding

² State Enterprise “Production Association Southern Machine-Building Plant named after A.M. Makarov”

An essential stage of the transition to the inclusive development of the national economy is identifying problems that inhibit transformational transformations. That is why assessing the level of sustainable, inclusive development of Ukraine helps to identify the current problems associated with a full-fledged transition. There is no official definition or defining organization to reflect the level of sustainable inclusive development in a particular country. The concept of sustainable development and the indices that measure it are the subject of many scientific and research works. Different universities, research centers, and non-profit organizations can develop sustainability indices, considering different factors and measurement techniques. The purpose of the article is to assess the level of sustainable inclusive development in Ukraine. It has been studied that the Sustainable Development Index and the Inclusive Development Index are determined to assess sustainable inclusive development at the global level. Based on the analysis of the dynamics of Ukraine's rating according to these indices, it is proved that there is inevitable, but not significant, progress, which requires further efforts to strengthen the country's sustainable development and achieve more significant improvements in economic, social, and environmental dimensions. It was determined that hostilities have a long-term negative impact on economic development, especially on the poorest sections of the population. The outflow of young people from Ukraine and the high deviations in the population's welfare have been identified as threatening to the national economy. It has been studied that the education system in Ukraine shows inclusive growth with a high level of opportunities, and the indicators of the health care system and assistance to the unemployed reflect social protection. Development priorities include improving professional training, reducing the administrative burden for businesses, expanding financing for entrepreneurs, and fighting corruption. Developing an inclusive economy based on inclusive business models aimed at ensuring social cohesion is defined as part of the overall national strategy.

Keywords: *inclusive development, national economy, Sustainable Development Index, Inclusive Development Index, social cohesion*